

Συνέντευξη και μικρό απόσπασμα από την ομιλία του συνθέτη και μαέστρου Θόδωρου Αντωνίου, κατά την Τελετή της υποδοχής του ως νέου Ακαδημαϊκού, στις 17 Μαρτίου 2015, στην Ακαδημία Αθηνών.

Μαρία Χριστίνα Κριθαρά: Θέλουμε να μάθουμε καταρχήν τις εντυπώσεις σας από αυτόν τον χρόνο που ήδη είστε στην Ακαδημία.

Θόδωρος Αντωνίου: Η πρώτη μου εντύπωση, περιείχε μία - εντός εισαγωγικών - μικρή έκπληξη, γιατί νομίζουμε ότι είναι ένας συντηρητικός οργανισμός, κι ότι στην ουσία δεν κάνουν τίποτα. Αυτό όμως δεν είναι αλήθεια, γιατί από τη στιγμή που πήγα εκεί, συνάντησα πολύ σημαντικούς ανθρώπους. Ανθρώπους που ο καθένας στον τομέα του είναι πολύ πετυχημένος, ανθρώπους που γνωρίζουν σε βάθος το αντικείμενό τους και παλεύουν γι' αυτό. Επίσης εντυπωσιάστηκα, από τη διαδικασία αλλαγής προέδρου.

Μαρία Θεοφίλη: Γίνεται ψηφοφορία;
Θ.Α.: Θα σας εξηγήσω. Κάθε χρόνο αποφασίζουν για τον πρόεδρο και τον αντιπρόεδρο. Ο αντιπρόεδρος τον επόμενο χρόνο γίνεται πρόεδρος, οπότε βρίσκουν έναν άλλον αντιπρόεδρο κ.ο.κ. Τώρα αντιπρόεδρος είναι ο Θανάσης Βατινός και πρόεδρος ο Νανόπουλος. Η πρώτη μου πολύ θετική εντύπωση, ήταν όταν παρέδιδε ο Ευαγγελάτος κι έπρεπε ο προηγούμενος πρόεδρος να παρουσιάσει τον απολογισμό της χρονιάς. Επί μία ώρα το λιγότερο, έλεγε ακριβώς τι είχε γίνει: πόσες έρευνες έχουν γίνει, τι υποτροφίες δόθηκαν, τι

βραβεία δόθηκαν, δηλαδή, τι κάνει η Ακαδημία.

M.X.K.: Θυμίστε μας, για τη θέση σας, πρέπει να πεθάνει κάποιος για να πάρει την έδρα ο επόμενος;

Θ.Α.: Ναι, η θέση αυτή δημιουργείται... όταν χρέψει, αλλά δεν είναι μόνο αυτό. Η έδρα που έχω εγώ τώρα ήταν η έδρα που είχε ο Καλομοίρης και μετά την πήρε ο Παλλάντιος, και λέγεται «μουσικής σύνθεσης». Επειδή έχει διοικητικά κι ενδιαφέροντα πράγματα η Ακαδημία να προτείνει, κι επειδή δεν ξέρουν κι όλοι από μουσική, αντιμετωπίζουν την υπόθεση αυτή πολύ σοβαρά, γιατί είναι σαν να σε παντρεύονται εφ' όρου ζωής, θέλουν να δουν όλους τους υποψήφιους, έναν - έναν.

'Επρεπε λοιπόν εγώ να επισκεφθώ και τους σαράντα πέντε. Πολλοί από αυτούς, χωρίς να το υπολογίζω, με ήξεραν. Παράδειγμα ο Νανόπουλος, που όπως είπε, «μεγάλωσε» παρακολουθώντας τις συναυλίες που διοργάνωναν ακόμα και από την εποχή της Χούντας. Ο Τέτσης, ο μεγάλος ζωγράφος, μου λέει «καλά, δεν με είδατε; Στην τελευταία συναυλία που διευθύνατε στο Μέγαρο, ήμουν κι εγώ». Επίσης, ο Σταθόπουλος και ο Γεωργιάδης έκαναν τα διδακτορικά τους στη Γερμανία, την ίδια εποχή που σπούδαζαν και εγώ εκεί μουσική, και παρακολουθούσαν τις

δραστηριότητές μου από τότε. Θέλω να πω, πολλοί στην Ακαδημία με δέχτηκαν με μεγάλο ενθουσιασμό, γιατί με γνώριζαν πολύ περισσότερο απ' όσο πίστευα.

M.Θ.: Έχετε πει ότι θέλετε να είστε ένας χρήσιμος άνθρωπος. Έχετε αυτή την ευκαιρία στην Ακαδημία; Και με ποιον τρόπο;

Θ.Α.: Όταν έγινα ακαδημαϊκός, ζήτησα από τον γενικό γραμματέα καταρχήν να με συμβουλεύσει, τι νομίζει ότι πρέπει να κάνω, γιατί του είπα ακριβώς, ότι θέλω να είμαι χρήσιμος. Και μου λέει «κύριε Αντωνίου, τώρα είστε καινούριος, μπορείτε να παρακολουθείτε τι γίνεται».

M.X.K.: Γίνονται συνεδριάσεις;

Θ.Α.: Κάθε εβδομάδα. Συντάσσεται μια τριμελής επιτροπή, στη συγκεκριμένη περίπτωση η Σπύρος Ευαγγελάτος, η Κική Δημουλά και ο Παναγιώτης Βοκοτόπουλος, που έχει σπουδάσει ιστορία τέχνης. Βλέπουν τα βιογραφικά και τη δραστηριότητά σου, και προτείνουν στην Τάξη, που εν συνεχείᾳ κάνει δύο συνεδριάσεις. Η πρώτη είναι για να συζητήσουν βάσει των στοιχείων ή των προτάσεων που τους κάνει η τριμελής, και η δεύτερη για να ψηφίσουν. Και μετά πρέπει να ψηφίσει η ολομέλεια. Υπάρχει δηλαδή μία διαδικασία, μήπως έχει κάποιος αντίρρηση, συμβαίνει κι αυτό πολύ συχνά, γιατί τώρα είμαι σε

πολλές Τάξεις για διαφόρους τίτλους. Έγώ ξεκαθάρισα από την αρχή ότι θέλω να είμαι χρήσιμος, και να βοηθήσω όσο μπορώ.

M.X.K.: Τι ακριβώς κάνετε, ανήκετε σε κάποια ομάδα εργασίας, προτείνετε πράγματα, τι σημαίνει να έχεις την Έδρα της Μουσικής;

Θ.Α.: Προσπάθησα να προτείνω - και θα συνεχίσω και στην επόμενη χρονιά - πρόσωπα ή συγκροτήματα, που η Ακαδημία για διάφορους λόγους, έχει «ξεχάσει». Παραδείγματος χάριν, δύσαμε ένα βραβείο στην Κική Μορφονιού που έχει τραγουδήσει στα μεγαλύτερα θέατρα, είχε αυτήν την υπέροχη φωνή και έχει κάνει τόσες επιτυχίες. Δεν γίνεται να μην της το αναγνωρίσεις. Χωρίς να της πω τίποτα, την πρότεινα και πήρε το ανάλογο βραβείο.

M.X.K.: Προτείνετε δηλαδή ανθρώπους που έχουν σχέση με το αντικείμενο.

Θ.Α.: Ναι, γιατί είμαι ο μόνος μουσικός στην Ακαδημία. Και βεβαίως κι από σεβασμό, για ό,τι έχει σχέση με τη μουσική, ρωτάνε εμένα.

M.Θ.: Δηλαδή, η Ακαδημία δίνει βραβεία, υποτροφίες...

Θ.Α.: ...επαίνους, υπάρχουν και τα κληροδοτήματα. Τα περισσότερα κληροδοτήματα είναι συγκεκριμένα, π.χ., για

πιάνο. Ακούσαμε μαζί με μία ομάδα ειδικών για πιάνο, αρκετούς νέους για το βραβείο και τις υποτροφίες. Όταν πρότεινα τη Μορφονιού, πέρασε κι αυτή όλες τις διαδικασίες, γιατί και για το βραβείο γίνεται η ίδια διαδικασία, δηλαδή κάποιος είναι εισιγητής στην Τάξη, και μετά πηγαίνει στην ολομέλεια.

Το δεύτερο που έκανα, ήταν για τον Καβάκο. Φυσικά, πήρε το Αριστείο, που είναι η μεγαλύτερη αναγνώριση, με την ίδια διαδικασία, να εισιγητώ, να μιλήσω, να εξηγήσω ποιος είναι, να συμφωνήσουν, κι ήταν όλα βέβαια παμψηφεί. Και μετά έγινε η ολομέλεια, που έπρεπε να ψηφίσει, κ.ο.κ. Αυτά έγιναν αυτή τη χρονιά. Για την επόμενη - επειδή δεν μπορώ να προτείνω παραπάνω από έναν - σκέφτηκα το εξής:

Θα ήθελα να προτείνω τρεις, για να πάρουν είτε έπαινο, είτε βραβείο. Το ένα είναι για το συνολικό έργο που έχει κάνει ο Γιώργος Λεωτσάκος. Όχι μόνο για το τελευταίο βιβλίο που έγραψε, που έκανε έρευνα δέκα χρόνια για τον Σαμάρα, αλλά για όλη την έρευνα που έχει κάνει για τη μουσική. Το ίδιο βραβείο μπορεί να δοθεί και σε άλλον, βεβαίως τα χρήματα είναι μόνο για έναν μου φαίνεται, αλλά δεν είμαι και εντελώς σίγουρος...

M.X.K.: Α, δεν είναι μόνο τιμής ένεκεν, είναι και χρηματικά!

Θ.Α.: Έχω πάρει και εγώ, πριν δεκαπέντε - είκοσι χρόνια... Μάλιστα έχουν πέσει τα ποσά, δεν είναι πια τόσο μεγάλα, αλλά υπάρχουν - ιδίως κληροδοτήματα - και μεγαλύτερα ποσά, όπως π.χ. για τους ποιητές. Τώρα συζητούν για τις υποτροφίες που πρέπει να δώσουν στη μουσική. Και βέβαια εμένα πάλι ρωτάνε, για μουσικά όργανα και για μουσικολογία. Τους ρώτησα για τον μηχανισμό, πώς θα μπορέσουμε να επιλέξουμε τους κατάλληλους. Ο μουσικός μπορεί να παίξει, αλλά ο μουσικολόγος; Θα πρέπει να δούμε τι έχει κάνει στο αντικείμενό του, μεταπτυχιακά και διδακτορικά, πώς θα μπορέσει να δείξει ότι ξέρει, γιατί είναι και συγκριτικά πώς θα τον ή την επιλέξεις, σε σχέση με άλλες υποψηφιότητες.

M.X.K.: Επομένως κάνετε μια έρευνα για όλα αυτά.

Θ.Α.: Ναι, με ρωτούν, λέω την άποψή μου, πώς πρέπει κατά τη γνώμη μου να επιλεγούν. Ορισμένα πράγματα δεν γίνονται εύκολα, π.χ. τα ωδεία μας, όπως ξέρετε, δεν είναι διαβαθμισμένα. Και όταν οι εδώ ζητούν να τους έχει δεχτεί για μεταπτυχιακό ένα πανεπιστήμιο, μοιραία, υπάρχει πρόβλημα αν ο μουσικός, ή ο συνθέτης, έχει παρακολουθήσει μόνο ωδείο και όχι κάποιο από τα τέσσερα τμήματα μουσικών σπουδών, ή αν έχει δίπλωμα οργάνου από το Μα-

Χορωδία Rosarte

κεδονίας ή το Ιόνιο.

Για τις υποτροφίες, ρωτάω τους μα-έστρους τι είναι αυτό που μας λείπει και τελικά καταλήγω στη βιόλα και στο κόρ-νο. Ο μουσικολόγος θα πρέπει, κατά τη γνώμη μου, να κάνει μία ανάλυση. Θα ρωτήσω όμως και τους καθηγητές μου-σικολογίας, ώστε, πριν καταλήξω, να εί-μαι σίγουρος ότι η επιλογή έγινε βάσει σωστών στοιχείων.

Μ.Θ.: Μας είπατε για τρία πράγματα. Ποια είναι τα άλλα δύο;

Θ.Α.: Το δεύτερο που θα προτείνω, εί-ναι να δώσουν ένα βραβείο στον Γιώρ-γο Κουρουπό και το τρίτο, να δώσουν βραβείο ή επαίνο, στη χορωδία Rosarte. Θα δούμε αν γίνει, οι περισσό-τεροι ακαδημαϊκοί, πάντως, έρχονται και μου λένε πότε θα ξανάρθουν [για τη χορωδία].

Μ.Θ.: Μα ήταν ενθουσιασμένοι εκείνο το βράδυ.

Θ.Α.: Έτσι είναι. Κι απ' ό,τι μου λέει και ο Αγραφιώτης, «πολλοί μου λένε, μα αυτή είναι η καλύτερη χορωδία στον κόσμο». Και είναι, γιατί ξέρουμε τα αγό-ρια της Βιέννης, αλλά δεν είναι σε τε-τράφωνα και πεντάφωνα, σαν αυτά τα παιδάκια...

Μ.Χ.Κ.: Γίνεται εξαιρετική δουλειά.

Θ.Α.: Για του χρόνου λοιπόν, θα είναι

αυτά τα τρία. Επειδή όμως εγώ μπορώ να εισηγηθώ μόνο για έναν, η Δημουλά θα αναλάβει να κάνει την εισήγηση για τη Rosarte, και ο Ευαγγελάτος θα προ-τείνει για τον Κουρουπό. Εμείς οι τρεις θα είμαστε, εγώ θα είμαι ο κύριος ειση-γητής και θα το μοιράσουμε.

Αλλά, όταν εξοικειωθώ περισσότερο - δεν έχω παράπονο, με σέβονται - θέλω να προχωρήσω σε σοβαρότερα θέματα, όπως τη διαβάθμιση των ωδείων. Όλα όσα αφορούν σε σημαντικά προβλήμα-τα που έχουμε γενικά στην παιδεία μας, γύρω από τη μουσική. Θέλω ακόμα, αν είναι δυνατόν, να βοηθήσω να αυξηθούν και οι ώρες μουσικής στα σχολεία (τώ-ρα είναι μία) και ζητάω πάντα προτάσεις και πληροφορίες. Κι εσείς, αν νομίζετε ότι κάτι είναι σημαντικό, να το βάλουμε κι αυτό μέσα σε μια σειρά.

Αυτή θέλω να είναι η σχέση μου ανάλογα με τη θέση στην Ακαδημία. Εί-ναι μεν, ο υπέρτατος τίτλος, αλλά δεν με ενδιαφέρει απλώς ένα μπράβο. Και με τη φιλοσοφία μου πάντα, ότι έχω μι-κρότερη ιδέα για τον εαυτό μου απ' ό,τι έχουν οι άλλοι για μένα, αν μου πουν μία καλή κουβέντα είναι σαν να μου κά-νουν ένα δώρο που δεν περίμενα. Το θέμα είναι να πηγαίνεις πιο πέρα από το «μπράβο» και να κάνεις χρήσιμα πράγματα.

Μ.Χ.Κ.: Είναι ενθαρρυντικό πάντως, να πραγματοποιούνται όλα αυτά στον χώ-

ρο της μουσικής.

Θ.Α.: Είπα ότι θέλω να είμαι χρήσιμος και στον Πετράκο, τον γενικό γραμμα-τέα. Είμαι και απ' ό,τι είπαν, ο πρώτος ακαδημαϊκός που δεν μίλησε για τον εαυτό του. Όλοι μιλάνε για τον εαυτό τους και υπάρχουν όλες οι ειδικότητες, που φυσικά δεν τις καταλαβαίνουν όλοι. Οι περισσότεροι άνθρωποι που παρευρίσκονται, αλλά και οι ακαδημαϊ-κοί, γνωρίζουν σε βάθος πολύ καλά, κυ-ρίως το αντικείμενό τους. Σκεφτείτε στη μουσική, να τους έλεγα με ποιον τρόπο συνθέτω, ή γιατί ασχολούμαι όταν διδάσκω, με θέματα που δεν υπάρχουν στα βιβλία. Τι θα καταλάβαι-ναν οι άνθρωποι. Άλλωστε, αν θέλει κά-ποιος να μάθει για μένα, μπορεί να ψάξει και να βρει τα πάντα.

Μ.Χ.Κ.: Μπορούμε να έχουμε ένα από-σπασμα από την ομιλία σας;

Θ.Α.: Ό,τι θέλετε.

Μ.Χ.Κ.: Θα θέλαμε ολόκληρο το κείμε-νο, αλλά είναι 25 σελίδες!

Θ.Α.: Ναι, και δεν τα είπα και όλα! Κα-ταρχήν αν μίλαγα γρήγορα, ίσως προ-λάβαινα, αλλά δεν μπορείς να μιλάς γρήγορα στους ανθρώπους για ειδικά θέματα. Θα την τυπώσουν φυσικά, για-τί όλοι οι λόγοι των ακαδημαϊκών βγαί-νουν σε βιβλιαράκι.

Απόσπασμα από την ομιλία

Πιστεύω ότι ο καλλιτέχνης και γενικότερα ο δημιουργός, εκφράζεται κυρίως, αν όχι μόνο, με το έργο του.

Όμως αποτελεί μέρος της ανθρώπινης κατάστασης και ο διάλογος με αντικείμενο το έργο του δημιουργού. Διάλογος πριν απ' όλα εσωτερικός, του δημιουργού προς τον εαυτό του. Διάλογος όμως και δημόσιος, που δεν αποτελεί απλή ανταλλαγή τεχνικών απόψεων μεταξύ των ειδικών ή εξαντλείται σε γενικότερες αισθητικές διαπιστώσεις.

Ο διάλογος στον οποίον αναφέρομαι αφορά στην κοινωνική, δηλαδή την ηθική διάσταση του έργου τέχνης. Αυτή η ηθική διάσταση του έργου τέχνης, αλλά και κάθε ανθρώπινου δημιουργήματος ή ανθρώπινης πράξης, τροφοδοτεί τον διαρκή αναστοχασμό της ανθρώπινης δράσης. Αναστοχασμός σημαίνει αυτοκριτική. Αυτοβελτίωση. Σημαίνει δίψα για αριστεία.

Δίψα κυρίες και κύριοι, που αποτελεί μέρος της ανθρώπινης κατάστασης, από τη στιγμή που ο άνθρωπος άρχισε να εκφράζεται ως υποκείμενο του πολιτισμού. Από τη στιγμή που - με άλλα λόγια - απέκτησε ηθική συνείδηση.

Ως εκ τούτου, επιτρέψτε μου να παρατηρήσω ότι η συζήτηση κατά πόσον η αριστεία αποτελεί οργανικό μέρος ή ξένο σώμα στη διαδικασία της Παιδείας, αγνοεί την ιστορία του ανθρώπου. Από τότε που με εικόνες ή με τον λόγο ή και με τη μουσική, ο άνθρωπος άρχισε να σκέφτεται γύρω από την ύπαρξή του και να εκφράζεται για τον εαυτό του, εκδηλώνει συνεχώς τη δίψα για αυτοεκτίμηση, για αυτοβελτίωση και για αριστεία.

Από τη σκέψη αυτή προκύπτει αυτομάτως, ότι, κάθε συζήτηση για το έργο τέχνης ή για το ρόλο της τέχνης, συνδέεται και με τη συζήτηση για τον καλλιτέχνη ως ηθική προσωπικότητα.

Παρακολουθώντας ανακοινώσεις παλαιότερων μελών της Ακαδημίας και προσπαθώντας να ορίσω το θέμα και το περιεχόμενο της παρθενικής μου ομιλίας, βρέθηκα αντιμέτωπος με το ακόλουθο δύλημμα:

Πώς μπορεί να μιλήσει, πώς μπορεί να επικοινωνήσει άμεσα με το κοινό, ο συνθέτης μουσικών έργων, χωρίς τη χρήση της γλώσσας που χρησιμοποιεί δημιουργώντας; Χωρίς δηλαδή να παρουσιάσει μουσική σύνθεση; Πώς μπορεί ο συνθέτης μουσικών έργων να εκφρασθεί χωρίς μουσικό ήχο; Τι έχει να πει ο συνθέτης σε οποιοδήποτε κοινό χωρίς να χρησιμοποιήσει τη γλώσσα

της μουσικής; Της μουσικής που αποτέλεσε και αποτελεί για αυτόν τη γλώσσα με την οποία κυρίως επικοινωνεί; Τον κόσμο μέσα στον οποίον αναπτύσσει την δημιουργία του;

Αρχικά σκέφθηκα να σας παρουσιάσω ένα έργο μου και όχι ομιλία. Κάτι τέτοιο όμως θα ήταν τεχνικώς δύσκολο. Εξάλλου από την φύση μου έχω την τάση να σέβομαι την παράδοση και η παράδοση της Ακαδημίας είναι η εκφώνηση ομιλίας.

Στο τέλος όμως της ομιλίας μου, με την άδεια του Προέδρου μας και του Γενικού Γραμματέα, το φωνητικό σύνολο Rosarte υπό τη διεύθυνση της Ρόζης Μαστροσάββα, θα παρουσιάσει δύο χορωδιακά μου έργα, τον «Επιτάφιο» σε στίχους Νίκου Γκάτσου (στη μνήμη του Δημήτρη Μητρόπουλου) και το «Ειρήνη Είναι» σε στίχους Νικηφόρου Βρεττάκου, ειδικά γραμμένο για τη Rosarte και τη Ρόζη Μαστροσάββα.

Το να μιλήσω σχετικά με τον τρόπο που δημιουργώ, θα ήταν μια πολύ εξειδικευμένη ομιλία, αφού οι τρόποι και οι τεχνικές που ακολουθώ τα τελευταία χρόνια στο θεωρητικό τους μέρος, θα ήταν κατανοητές για ανθρώπους ιδιαίτερα εξοικειωμένους με το αντικείμενο.

Αποφάσισα λοιπόν να αναφερθώ σε ορισμένα «σύμβολα» στον τομέα της μουσικής, που με οδήγησαν από τα παιδικά μου χρόνια σε συμπεράσματα πολύ σημαντικά για τη δημιουργία του χαρακτήρα μου.

Από μικρός προσπάθησα να αξιολογήσω στη ζωή μου τι θεωρούσα πιο σημαντικό: Έναν Άνθρωπο με όλη τη σημασία της λέξης ή έναν μόνο δεξιοτέχνη?

Βέβαια το σπουδαιότερο θα ήταν να διακρίνουμε προσωπικότητες που συνδυάζουν και τα δύο. Εάν όμως έπρεπε να προτιμήσω ή να δώσω μεγαλύτερη σημασία σε ένα από τα δύο αυτά χαρακτηριστικά, κατέληξα ότι ο «άνθρωπος» είναι η σημαντικότερη αξία μιας προσωπικότητας. Δεν πίστεψα ποτέ, ότι ένας μεγάλος καλλιτέχνης μπορεί πραγματικά να φτάσει στο απόγειο της αξίας και της δόξας, αν χάσει τα χαρακτηριστικά του ανθρώπου.

Αυτή είναι και η αιτία που θέλησα σήμερα να μιλήσω για τον Δημήτρη Μητρόπουλο, μια προσωπικότητα που συνδύαζε και τα δύο:

Μέγας Άνθρωπος και Μέγας Μουσικός, αλλά και Μέγας Έλληνας. Μιλώντας για τον Δημήτρη Μητρόπουλο συνδέω την παρθενική μου ομιλία και με την παράδοση του ομολόγου ιδρύματος των Παρισίων. Στη Γαλλική Ακα-

δημία, αποτελεί κανόνα ο νεοεκλεγείς να ομιλεί για τον άμεσο προκάτοχο της έδρας. Ο Δημήτρης Μητρόπουλος δεν είναι ασφαλώς ο άμεσος προκάτοχος μου στην έδρα όπου είχα την τιμή να με εκλέξετε. Είναι όμως ο πρώτος μουσικός που εξελέγη ως πρόσεδρο μέλος της Ακαδημίας Αθηνών το 1933. Κατά το έτος εκείνο, ενώ είχαν προκηρυχθεί δύο θέσεις προσέδρου μέλους στον τομέα της Μουσικής, ο Μητρόπουλος ήταν ο μόνος που συγκέντρωσε την πλειοψηφία που προεβλέπετο από τον ιδρυτικό νόμο της Ακαδημίας.

Παρ' ότι δεν θεωρώ τυχαίο, ότι η Ακαδημία Αθηνών εξέλεξε τον Μητρόπουλο ως πρώτο και μόνο εκείνη την εποχή εκπρόσωπο του ευρύτερου μουσικού χώρου (σύνθεση, διεύθυνση ορχήστρας ή εκτέλεση οργάνου ή μουσικολογία), δεν θα σταθώ περισσότερο στην εκλογή αυτή ούτε θα αναφερθώ στην εκλογή του το 1959 ως επιτίμου πλέον μέλους της Ακαδημίας Αθηνών, με πρόταση μάλιστα που πρόήλθε και από τον επιλαχόντα της πρώτης εκλογής, Μανώλη Καλομοίρη.

Αντίθετα, θα επιχειρήσω να συνδέω αμέσως τις εναρκτήριες παρατηρήσεις μου για την ηθική διάσταση του καλλιτεχνικού έργου αλλά και του καλλιτέχνη ως προσώπου, με το πρόσωπο που επέλεξα να χρησιμοποιήσω ως παράδειγμα. Και το κάνω αυτό αναφέροντας την καταληκτική φράση από την συνέντευξη του ίδιου του Δημήτρη Μητρόπουλου για τον σταθμό NDR του Αμβούργου προς τους Josef Müller - Marein και Hannes Reinhardt. Δόθηκε το 1959, έναν χρόνο δηλαδή πριν από το θάνατό του. Ανοίγω εισαγωγικά:

«Πράγματι, δεν μπόρεσα να θεωρήσω εγώ τη μουσική, σαν μια ηθική, περιορισμένη μόνον σ' αυτή. Αυτό ήταν κάτι αδύνατον για μένα. Δεν μπορούσα επίσης να ξεχωρίσω την Τέχνη από την ανθρώπινη ηθική. Διότι γνωρίζω, και είμαι βέβαιος ότι θα συμφωνήσω με τους φιλοσόφους, ότι η υψηλότερη ηθική για τον καλλιτέχνη είναι η τέχνη του και όχι η προσωπική του ζωή.

Βέβαια, εγώ ως προσωπικότητα δεν μπορώ να ζήσω χωρίς να σκέφτομαι την ανθρώπινη ηθική. Η τέχνη είναι το ηθικό μέσο για ν' ανυψωθεί η ανθρωπότητα. Και ο κάθε καλλιτέχνης έχει, κατά τη γνώμη μου, τη δυνατότητα να γίνει παράδειγμα για την ανθρωπότητα και όχι ένα «ιδιόμορφο ον», στο οποίο επιτρέπονται όλα. Για μένα, η υπέρτατη ηθική είναι να μην είσαι μόνον ένας μουσικός, αλλά επίσης άνθρωπος».